

BIULETYN NR 3/2010

ORZECZNICTWO
SĄDU APELACYJNEGO
W KATOWICACH
i SĄDÓW OKRĘGOWYCH

REDAGUJE ZESPÓŁ w składzie:

SSA Ewa Jastrzębska

SSA Wojciech Bzibziak

SSA Mirosław Ziaja

Skład i opracowanie graficzne: Wanda Łaptaś

Aleksandra Stecko

SPIS TREŚCI

Rozdział I	str. 3 - 8
ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO MATERIALNEGO	
Rozdział II	str. 9 - 22
ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO PROCESOWEGO	
Rozdział III	str. 23 - 27
ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA CYWILNEGO – KODEKS CYWILNY	
Rozdział IV	str. 27 - 31
ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA CYWILNEGO – KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO	
Rozdział V	str. 32 - 43
ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	

Aktualne i archiwalne egzemplarze Biuletynu Sądu Apelacyjnego
dostępne są na stronie internetowej:
www.katowice.sa.gov.pl

Rozdział I

ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO MATERIALNEGO

1.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 27 maja 2010 roku

sygn. akt II AKa 151/10

art. 11 § 2 kk

Znamię czasownikowe „kradnie” z art. 280 § 1 kk zawiera w sobie wszystkie typy kradzieży określone w art. 278 kk i fakt, że przedmiotem rozboju była kara płatnicza nie wymaga dodatkowego wyodrębnienia w kwalifikacji poprzez powołanie art. 278 § 5 kk.

Nota MZ: odmiennie Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 2.06.2010 roku sygn. akt II AKa 153/10.

*Przewodniczący: SSA Michał Marzec (spr.)
Sędziowie: SSA Bożena Summer-Brason
SSA Jolanta Śpiechowicz*

2.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 22 kwietnia 2010 roku

II AKa 82/10

art. 12 kk, art. 197 § 3 kk

Nie można przestępstwa gwałtu zbiorowego, określonego w art. 197 § 3 w związku z § 1 kk, które z samej swojej istoty zakłada pewne rozciągnięcie w czasie czynności wykonawczych, podejmowanych przez co najmniej dwóch sprawców, traktować jako czynu ciągłego w rozumieniu art.12 kk.

*Przewodniczący: SSA Bożena Brewczyńska
Sędziowie: SSA Jolanta Śpiechowicz (spr.)
SSA Mirosław Ziąja*

3.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 20 maja 2010 roku

II AKa 135/10

art. 77 § 2 kk,
art. 569 § 1 kpk

Zastosowanie instytucji przewidzianej w art. 77 § 2 kk przy orzeczeniu kary łącznej w sytuacji, gdy żaden z wyroków podlegających łączeniu jej nie zawierał, stanowi niedopuszczalną ingerencję w treść prawomocnie orzeczonych kar podlegających łączeniu.

Jeżeli poszczególne wyroki podlegające łączeniu nie zawierały takiego ograniczenia niedopuszczalne jest jego zastosowanie na tym etapie orzekania.

Sąd orzekając w sprawie o wydanie wyroku łącznego nie może ponownie rozstrzygać kwestii prawomocnie rozstrzygniętych w podlegających łączeniu wyrokach, a taką jest wymierzona w nich kara zarówno z poczynionymi ograniczeniami wynikającymi z art. 77 § 2 kk jak i bez takiego obwarowania.

*Przewodniczący: SSA Wojciech Kopczyński
Sędziowie: SSA Małgorzata Niementowska (spr.)
SSA Beata Basiura*

4.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 10 czerwca 2010 roku

II AKa 163/10

art. 148 § 4 kk

Silne wzburzenie, o którym mowa w art. 148 § 4 kk jest kategorią prawną i to powinnością sądu jest ustalenie, czy w konkretnym rozpatrywanym przypadku występowało, czy też nie i czy było usprawiedliwione okolicznościami.

Opinia biegłych z zakresu psychiatrii i psychologii stanowi niewątpliwie podstawę do podjęcia rozważań na temat istnienia przesłanki silnego wzburzenia, o którym mowa w cytowanym wyżej przepisie, ale jest to jedynie jeden z elementów podlegających ocenie sądu. Konieczne są dalsze ustalenia zmierzające do wyjaśnienia czy silne wzburzenie, a także zazwyczaj towarzyszy zdarzeniom polegającym na pozbawieniu życia innej osoby, miało podłoże fizjologiczne i pozostawało w związku przyczynowym z wywołującymi je okolicznościami, nadto jaki wpływ na jego powstanie miał stan nietrzeźwości sprawcy, a także cechy charakteru oskarżonego i jego predyspozycje psychiczne.

Przewodniczący: SSA Barbara Suchowska (spr.)

*Sędziowie: SSA Piotr Mirek
SSO del. Wiesław Kosowski*

5.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 10 czerwca 2010 roku

II AKa 134/10

art. 286 § 1 kk

Sam fakt posiadania przez niektórych pracowników pokrzywdzonego banku, a w szczególności dyrektora oddziału wiedzy o rzeczywistym stanie rzeczy, oraz przyzwalanie na zachowanie oskarżonych, czy wręcz proponowanie im podejmowania pewnych działań, które doprowadziły do niekorzystnego rozporządzenia mieniem nie depenalizuje czynu oskarżonych. Dyrektor oddziału nie rozporządza przecież własnym mieniem, lecz mieniem należącym do osoby prawnej, którą reprezentowała. Nie była też jedynym dysponentem tego mienia. Wyrazem takiej wykładni przepisu art. 286 § 1 kk stała się dokonana przez Sąd zmiana opisu pierwszego z czynów oskarżonych polegająca na wskazaniu Banku PKO BP jako podmiotu, który został wprowadzony w błąd.

Każde prowadzenie działalności gospodarczej niesie za sobą ryzyko niepowodzenia. W stosunkach gospodarczych nie jest też niczym nadzwyczajnym, że realizacja podejmowanych zamierzeń zamiast oczekiwanych zysków generuje straty. Następstwem tego może być niemożność regulowania zobowiązań i spłat kredytów, która nie musi rodzić odpowiedzialności karnej. Sytuacja taka w przypadku oskarżonych nie miała miejsca. Oskarżeni nie tylko uczestniczyli w wydatkowaniu środków z uzyskanych kredytów w sposób niezgodny z podawanym celem, ale z takim nastawieniem wprowadzali pokrzywdzonego w błąd.

*Przewodniczący: SSA Barbara Suchowska
Sędziowie: SSA Piotr Mirek (spr.)
SSO del. Wiesław Kosowski*

6.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 20 maja 2010 roku

II AKa 105/10

art. 286 § 1 kk

Datę popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 kk wyznacza czas, kiedy doszło do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, obojętny dla bytu oszustwa jest okres wyrządzenia szkody. Nie ma znaczenia w jakiej wysokości pokrzywdzeni w rzeczywistości ponieśli szkodę, ale to jakiej wartości mienie oskarżony obejmował swoim zamiarem doprowadzając do niekorzystnego rozporządzenia, bądź też dążąc do tego.

*Przewodniczący: SSA Wojciech Kopczyński
Sędziowie: SSA Małgorzata Niementowska*

7.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 20 maja 2010 roku

II AKa 75/10

art. 296 § 1 kk

z uzasadnienia:

Za całkowicie błędną i nieuprawnioną należy potraktować zatem argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że skoro oskarżeni byli tylko społecznymi członkami Zarządu, to nie byli osobami uprawnionymi na podstawie ustawy do zajmowania się sprawami majątkowymi lub działalnością banku, skoro zakres ich uprawnień i obowiązków jako społecznych członków banku, nie został uregulowany przepisami ustawy, nigdy też nie została w stosunku do nich wydana decyzja właściwego organu, która określałaby te kwestie, nie byli też stroną umowy z bankiem – nie byli zatrudnieni na podstawie umowy o pracę, ani też jakiegokolwiek innej umowy o charakterze cywilno – prawnym, która regulowałaby kwestie związane z pełnieniem przez nich funkcji członków Zarządu, czyniąc ich tym samym odpowiedzialnymi za prowadzenie spraw majątkowych i działalnością banku, skoro oskarżonym nie przedstawiono nawet zakresu ich obowiązków, a swoje czynności wykonywali społecznie – nieodpłatnie, to nie mogą odpowiadać za popełnienie przestępstwa z art. 296 kk, bo brak jest, podstawowej przesłanki odpowiedzialności karnej, którą było zajmowanie się sprawami majątkowymi banku na podstawie umowy, decyzji właściwego organu lub ustawy. Wbrew temu bowiem oskarżeni, jako pełnoprawni członkowie Zarządu Spółdzielczego Banku w C. byli zobowiązani do zajmowania się sprawami majątkowymi i działalnością gospodarczą banku, a zakres ich uprawnień i obowiązków, choć w sposób blankietowy, został uregulowany przepisami ustawy Prawo Spółdzielcze i z tego też tytułu zakres ich praw i obowiązków w ramach kierowania bankiem wyznaczały reguły „dobrego gospodarowania” z którymi, jak i z uregulowaniami prawnymi ich dotyczącymi, zawartymi w ustawach Prawo Spółdzielcze i Prawo Bankowe, winni byli się zapoznać.

Przewodniczący: SSA Elżbieta Mieszczaińska (spr.)

Sędziowie: SSA Marek Charuza

SSA Aleksandra Malorny

8.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 8 czerwca 2010 roku

II AKa 108/10

art. 299 § 1 kk

Obrońca oskarżonego dokonał swoistej nadinterpretacji zawartego w tym orzeczeniu stwierdzenia, że korzyścią w rozumieniu art. 299 § 1 kk jest zarówno powiększenie

aktywów, jak i zmniejszenie pasywów. Zdanie to wskazuje bowiem jedynie na różnorodność form owej korzyści majątkowej, a nie zakłada konieczności zliczania całości aktywów i pasywów majątku sprawcy przed i po popełnieniu zarzucanego mu przestępstwa celem sprawdzenia, czy i jaką bezwzględną korzyść dla całego swego mienia osiągnął. Gdyby zaakceptować rozumowanie obrońcy w tym zakresie, można by dojść do absurdalnego wniosku, że np. przedmiotem przestępstwa tzw. prania brudnych pieniędzy pochodzących z napadu na bank może być jedynie ta część zrabowanej gotówki, która odpowiada jej wartości pomniejszonej o poniesione przez sprawców napadu koszty dojazdu na miejsce przestępstwa, koszty zakupu kominiarek itp. Taka interpretacja nie jest uprawniona ani przy zastosowaniu językowej, ani celowościowej wykładni przepisu art. 299 § 1 kk.

Inaczej rzecz by się przedstawiała, gdyby przestępstwo bazowe polegać miało na uszczupleniu należności publicznoprawnej poprzez nieuiszczenie podatku dochodowego od zysków z nieewidencjonowanego kupna i sprzedaży waluty Euro. Wówczas istotnie dla określenia przedmiotu przestępstwa z art. 299 § 1 kk konieczne byłoby wyliczenie uszczuplonego podatku.

*Przewodniczący: SSA Elżbieta Mieszczarska
Sędziowie: SSA Wojciech Kopczyński
SSA Robert Kirejew (spr.)*

9.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 20 maja 2010 roku

II AKa 105/10

art. 310 § 1 kk

Weksel in blanco potwierdza istnienie prawa majątkowego, jest zatem papierem wartościowym dającym podstawę do otrzymania sumy pieniężnej, a w konsekwencji może być dokumentem uprawniającym do otrzymania sumy pieniężnej, o którym mowa w art. 310 § 1 kk. Dopiero po uzupełnieniu weksla in blanco i przekształceniu go w weksel zupełny będzie on stanowił rolę środka płatniczego. Nie jest więc tak, iż jedyną wartością przedmiotowego weksla było uzyskanie nakazu zapłaty. To przecież nakaz zapłaty został wydany w oparciu o przedłożony weksel jako dokument stwierdzający prawo do otrzymania określonej w nim sumy pieniężnej.

*Przewodniczący: SSA Wojciech Kopczyński
Sędziowie: SSA Małgorzata Niementowska
SSA Beata Basiura (spr.)*

10.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 9 czerwca 2010 roku

II AKz 328/10

art. 3 ust. 2 ustawy rehabilitacyjnej

Obowiązkiem sądu, orzekającego w sprawie o uznanie za nieważne orzeczenia w trybie ustawy „lutowej”, jest zwrócenie się o odtworzenie akt w niezbędnym zakresie, jeśli materiał dowodowy, którym dysponuje nie pozwala na poczynienie niezbędnych ustaleń faktycznych.

*Przewodniczący: SSA Wojciech Kopczyński (spr.)
Sędziowie: SSA Waldemar Szmidt
SSA Robert Kirejew*

11.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 31 marca 2010 roku

II AKz 155/10

art. 1 ustawy rehabilitacyjnej

Orzeczenie, którego nieważność może być stwierdzona w trybie ustawy lutowej musi być orzeczeniem nie tylko związanym z działalnością na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, ale też orzeczeniem, na mocy którego dany organ orzekł o odpowiedzialności represjonowanego za dane zachowanie, czy też analizując treść art. 11 ust. 1 tej ustawy jeśli daną osobę uniewinniono lub postępowanie umorzono z powodów, o których mowa w art. 17 § 1 pkt 1 i 2 kpk, a osoby te były zatrzymane lub tymczasowo aresztowane.

Nota MZ: W tym pojęciu wg Sądu Apelacyjnego nie mieści się postanowienie o zastosowaniu tymczasowego aresztowania.

*Przewodniczący: SSA Jolanta Śpiechowicz
Sędziowie: SSA Aleksandra Malorny
SSA Michał Marzec (spr.)*

Rozdział II

ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO PROCESOWEGO

1.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH z dnia 23 czerwca 2010 roku

II AKz 402/10

art. 35 § 1 i 2 kpk

Nawet gdy powstaje konieczność odroczenia rozprawy – decyzję sądu w przedmiocie przekazania sprawy określa się jako fakultatywną. Powyższe nie oznacza rzecz jasna dowolności w tym zakresie – kryterium pomocnym dla oceny, czy przekazanie sprawy sądowi niższego rzędu jest uzasadnione, będzie w tym wypadku badanie stopnia zaawansowania sprawy, sprawności postępowania – czyli analiza elementów szeroko pojętej ekonomiki procesowej, która zapobiegać powinna nadmiernemu przedłużaniu procesu. Względy te tym bardziej powinny być brane pod uwagę, gdy wobec osób oskarżonych stosowane jest tymczasowe aresztowanie (*vide postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 14 stycznia 2004 roku, sygn. akt II AKz 16/04 oraz z dnia 14 lutego 2001 roku, sygn. akt II AKz 122/01, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 13 kwietnia 1994 roku, sygn. akt II AKz 143/94*).

*Przewodniczący: SSA Bożena Summer-Brason (spr.)
Sędziowie: SSA Beata Basia
SSA Waldemar Szmidt*

2.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH z dnia 13 stycznia 2010 roku

II AKz 915/09

art. 35 § 1 kpk ustawa lustracyjna

Pojęcie „miejsce zamieszkania” zawarte w art. 17 ustawy z dnia 18.10.2006 roku o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944 – 1990 oraz treści tych dokumentów, trzeba rozumieć zgodnie z ogólną definicją tego terminu zawartą

w przepisach kodeksu cywilnego. Sąd należycie przeanalizował brzmienie art. 25 kc, wskazał na niezbędne wyznaczniki i miejsca zamieszkania corpus i animus.

Przerwa w faktycznym przebywaniu w miejscu zamieszkania, nawet długotrwała (związana np. z wykonywaniem mandatu posła, często przez więcej niż jedną kadencję), nie pozbawia danej osoby miejsca stałego zamieszkania (vide: M.Pazdan – System Prawa Prywatnego, Prawo Cywilne pod red. M. Safjana, t.1)

*Przewodniczący: SSA Wojciech Kopczyński
Sędziowie: SSA Alicja Bochenek
SSA Beata Basiura (spr.)*

3.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 10 marca 2010 roku

II AKo 49/10

art. 36 kpk,
ustawa rehabilitacyjna

Przepisy kodeksu postępowania karnego, przewidujące odstępstwa od zasad właściwości miejscowej, w tym także art. 36 kpk, jako unormowania o charakterze wyjątkowym nie mogą być interpretowane rozszerzająco.

Dosłowne brzmienie tego przepisu wskazuje więc, że może on znaleźć swe zastosowanie tylko do takich spraw, które rozpoznawane są na rozprawie, natomiast wnioski o stwierdzenie nieważności wyroku skierowany do sądu w oparciu o przepisy ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (DZ.U.Nr 34, poz.149 z późn. zmianami), zgodnie z art. 3 ust. 2 tejże ustawy rozpoznawany jest na posiedzeniu.

Nota MZ: wyrażany pogląd, aczkolwiek oparty na priorytetowych wymogach wykładni językowej nie znajduje powszechnej aprobaty wśród sędziów orzekających w Wydziale Karnym Sądu Apelacyjnego w Katowicach, jeśli zważyć, że stwierdzenie nieważności skutkuje uznaniem równoznacznym z uniewinnieniem, a więc jest orzeczeniem w zakresie dotyczącym głównego nurtu postępowania karnego, związanym z decyzją, co do odpowiedzialności karnej, wiążącym się niejednokrotnie z koniecznością bezpośredniego przeprowadzania przez sąd złozonego postępowania dowodowego z wykorzystaniem źródeł osobowych).

*Przewodniczący: SSA Aleksandra Malorny
Sędziowie: SSA Michał Marzec
SSA Robert Kirejew (spr.)*

4.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 16 czerwca 2010 roku

II AKz 348/10

art. 55 § 1 kpk,
art. 330 § 1 kpk

Pokrzywdzony nie jest uprawniony do wniesienia aktu oskarżenia w trybie art. 55 § 1 kpk wtedy, gdy prokurator, co prawda wydał ponowne postanowienie o umorzeniu śledztwa w danej sprawie, jednakże nie uczynił tego po uchyleniu poprzedniego postanowienia przez sąd orzekający zgodnie z przepisem art. 330 § 1 kpk., a po samodzielnym podjęciu prawomocnie zakończonego postępowania przygotowawczego w ramach przysługujących mu uprawnień – na podstawie art. 327 § 1 kpk.

*Przewodniczący: SSA Robert Kirejew (spr.)
Sędziowie: SSA Waldemar Szmidt
SSO del. Wiesław Kosowski*

5.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 16 czerwca 2010 roku

II AKz 389/10

art. 85 § 1 i 2 kpk

Ten sam adwokat nie może reprezentować klientów, których interesy są sprzeczne, chociażby ci klienci na to się godzili. Racją unormowania zawartego w przepisie art. 85 § 2 kpk jest wyłączenie możliwości kontynuacji obrony tych oskarżonych, co do których wystąpiła kolizja interesów oraz odsunięcie podejrzenia, że adwokat mógłby wykorzystać dotychczas uzyskane informacje z naruszeniem interesów tego oskarżonego, którego nie broniłby w dalszym postępowaniu.

Jednocześnie wskazać trzeba, że naruszenie zakazu określonego w przepisie art. 85 § 1 kpk musi być oceniane na kanwie realiów konkretnej sprawy, zwłaszcza etapu jej zaawansowania i momentu objęcia przez adwokata obrony oskarżonych w kontekście ujawnienia przez sąd sprzeczności interesów.

Sam fakt, że adwokat podjął się obrony oskarżonych (czy to z wyboru, czy z urzędu), pomiędzy którymi zachodzi kolizja interesów automatycznie nie generuje potrzeby, a zarazem konieczności, by obrońca ten został odsunięty od obrony każdego z tych oskarżonych.

„Wychwycenie” sprzeczności interesów w bardzo wczesnej fazie od podjęcia się przez adwokata obrony w sytuacji kolizyjnej, a więc w takim momencie, gdy obrońca nie był jeszcze w stanie zapoznać się z linią obrony oskarżonych i modelować sytuacji procesowej wadliwie reprezentowanych przez niego oskarżonych oraz bezzwłoczne uruchomienie mechanizmów, o których mowa w art. 85 § 2 kpk, może stworzyć sytuację, w której adwokat nie będzie zmuszony do zrezygnowania z udziału w sprawie.

Samo złożenie pełnomocnictwa, czy też wyznaczenie adwokata jako obrońcy z urzędu, ale bez podjęcia konkretnych czynności obrończych stwarza wszak sytuację, w której tenże adwokat nie powziął od poszczególnych oskarżonych wiadomości o sprawie i nie miał wpływu na uzewnętrznione modelowanie linii obrony poszczególnych oskarżonych. Wydaje się, że przyjęcie odmiennej koncepcji stanowiłoby naruszenie fundamentalnej zasady swobody wyboru obrońcy.

*Przewodniczący: SSA Beata Basiura
Sędziowie: SSA Aleksandra Malorny (spr.)
SSA Michał Marzec*

6.

POSTANOWNIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 16 czerwca 2010 roku

II AKz 392/10

art. 120 § 1 kpk

Nie istnieje możliwość „przedłużenia” terminu do uzupełnienia braków formalnych wniosku o wznowienie postępowania z tego powodu, że termin ujęty w treści art. 120 § 1 kpk jest terminem stanowczym dla stron i nie może zostać także przywrócony.

*Przewodniczący: SSA Beata Basiura (spr.)
Sędziowie: SSA Aleksandra Malorny
SSA Michał Marzec*

7.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 16 czerwca 2010 roku

II AKz 360/10

art. 126 § 1 kpk

Kluczową kwestią w toku postępowania w przedmiocie przywrócenia terminu jest ustalenie, czy powód niedochowania terminu przez stronę leżał poza jej sferą wolicjonalną, stanowiąc przeszkodę, której strona nie była w stanie własnym działaniem usunąć.

Jeśliby przeszkoda zaistniała jedynie w pierwszych dniach biegu terminu, a tym samym stronie pozostałoby odpowiednio dużo czasu na dopełnienia czynności procesowej, to brak byłoby podstaw do wyprowadzania wniosku o zaistnieniu przeszkody w rozumieniu analizowanego przepisu. Natomiast pojawienie się trudności uniemożliwiającej podjęcie czynności procesowej w ostatnich dniach stosownego terminu, nie może być dyskwalifikowane z tego tylko powodu, że hipotetycznie strona mogła podjąć działania przed zaistnieniem utrudnień. Zakreślenie stronie procesowej przez ustawę terminu do dokonania czynności procesowej oznacza, że strona, do której to się odnosi, ma do dyspozycji cały tak oznaczony termin.

Podjęcie zachowań zmierzających do dokonania czynności ostatniego dnia terminu nie można traktować jako zawinionego działania strony.

Niewątpliwie niezależną od wnioskodawcy okolicznością było ogłoszenie w Sądzie Okręgowym alarmu spowodowanego informacją o podłożeniu ładunku wybuchowego i związanej z tym faktem ewakuacji pracowników Sądu. W konsekwencji tego zdarzenia, wnioskodawcy uniemożliwiono wejście do budynku Sądu oraz złożenie osobiście w biurze podawczym przygotowanego wniosku.

*Przewodniczący: SSA Beata Basiura
Sędziowie: SSA Aleksandra Malorny (spr.)
SSA Michał Marzec*

8.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 22 kwietnia 2010 roku

II AKa 84/10

art. 143 § 1 pkt 5 kpk
art. 148 § 1 i 2 kpk

Zgodnie z art. 143 § 1 pkt 5 kpk i art. 148 § 1 i 2 kpk czynność okazania winna zostać udokumentowana w formie szczególnej, a protokół z tej czynności, sporządzony z możliwą dokładnością ma odzwierciedlać jej prawidłowość oraz rzeczywisty przebieg, co za tym idzie w sytuacji, w której żadna ze stron nie podważa zasadności sporządzenia protokołu przed złożeniem podpisów, dokument ten stanowi wiarygodne źródło informacji o przeprowadzonej czynności. Za niedopuszczalne zatem z gwarancyjnego punktu widzenia uznać należy obejście tych przepisów, wyrażające się w przeprowadzeniu dowodu z zeznań w charakterze świadka funkcjonariuszy Policji wykonujących czynność okazania celem stwierdzenia stopnia pewności identyfikacji przedmiotu okazania, w tym też osoby, przez świadka, któremu przedmiot ten okazywano, jeśli nie wynika to wprost z zapisów protokołu.

*Przewodniczący: SSA Bożena Brewczyńska
Sędziowie: SSA Jolanta Śpiechowicz
SSA Mirosław Ziąja (spr.)*

9.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 9 czerwca 2010 roku

II AKz 370/10

art. 156 § 5a kpk

Nie jest tak, iż nowelizacja przepisu art. 156 § 5 „a” kpk, jaka nastąpiła w wyniku wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 03.06.2008 roku (Dz.U.08.100.648) przyznaje obrońcy bezwzględne prawo do zaznajomienia się z materiałami postępowania przygotowawczego.

W aktach sprawy znajduje się zarządzenie o odmowie udostępnienia akt sprawy, które zostało w sposób należyty umotywowane, przeto nie sposób uznać, by było ono przejawem arbitralnej decyzji prokuratora prowadzącego postępowanie.

*Przewodniczący: SSA Małgorzata Niementowska
Sędziowie: SSA Marek Charuza
SSA Grażyna Wilk (spr.)*

10.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 20 maja 2010 roku

II AKa 111/10

art. 201 kpk

z uzasadnienia:

Konkludując apelujący podniósł, że powstaje wrażenie, iż opinia biegłego jest bardziej opisem jego wyobrażeń, przypuszczeń na temat możliwego przebiegu sytuacji, niż wynikiem szczegółowej analizy zaistniałego incydentu.

Zacytowana in extenso konkluzja apelującego musi budzić nie tylko zasadnicze wątpliwości, ale także kategoryczny sprzeciw. Wszak biegły dysponował opisem zdarzenia przedstawionym nie tylko przez świadków, ale także przez samego oskarżonego.

Czynienie zarzutu z tego, że biegły określili przyczyny i sposób powstania obrażeń oraz siłę, która je wywołała jest przejawem braku zrozumienia roli i procesowej pozycji biegłego.

*Przewodniczący: SSA Elżbieta Mieszkańska
Sędziowie: SSA Marek Charuza
SSA Aleksandra Malorny (spr.)*

11.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 9 czerwca 2010 roku

II AKz 370/10

art. 258 § 1 pkt 2 kpk

Nieuprawnionym jest wyprowadzanie obawy matactwa procesowego na podstawie treści złożonych przez podejrzanych wyjaśnień. Ich niespójność, sprzeczność, nie może być uznana za przejaw podejmowania przez oskarżonych działań destabilizujących prawidłowy przebieg procesu, albowiem stanowi to wyraz przysługującego im prawa do obrony.

*Przewodniczący: SSA Małgorzata Niementowska
Sędziowie: SSA Marek Charuza
SSA Grażyna Wilk (spr.)*

12.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 24 lutego 2010 roku

II AKz 96/10

art. 339 § 5 kpk

Przepis art. 339 § 5 kpk nie zalicza posiedzenia w przedmiocie zwrotu sprawy prokuratorowi w celu usunięcia istotnych braków postępowania do tych posiedzeń, o których wyznaczeniu koniecznym jest powiadomienie stron.

*Przewodniczący: SSA Alicja Bochenek
Sędziowie: SSA Piotr Mirek (spr.)
SSA Wojciech Kopczyński*

13.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 24 lutego 2010 roku

II AKz 96/10

art. 345 § 1 kpk

Ocena zebranego w toku postępowania przygotowawczego materiału dowodowego w kontekście braków tego postępowania dokonywana jest pod kątem jego kompletności, a nie wartości.

Jest oczywistym, że nie sposób decydować o zwrocie sprawy w celu uzupełnienia braków postępowania bez odniesienia się do zarzutu oskarżenia.

Niedopuszczalnym jest jednak formułowanie takich merytorycznych ocen, które w istocie rzeczy uzewnętrzniają pogląd Sadu na sprawę przed wydaniem orzeczenia.

Żaden z przepisów prawa procesowego nie stwarza możliwości wymuszenia na prokuratorze weryfikacji wyrażonych w akcie oskarżenia poglądów prawnych i zmiany opisu czynu poprzez przyjęcie, że pokrzywdzonym jest inna osoba niż ustalił to prokurator i nie temu służy przepis art. 345 § 1 kpk.

*Przewodniczący: SSA Alicja Bochenek
Sędziowie: SSA Piotr Mirek (spr.)
SSA Wojciech Kopczyński*

14.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 22 lipca 2010 roku

II AKa 190/10

art. 434 § 1 kpk

W sytuacji, gdy znamiona przestępstwa z części szczególnej kodeksu karnego określone są alternatywnie, to przyjęcie innego typu przestępstwa niż przypisane w zaskarżonym wyroku, ale wyczerpującego znamiona alternatywnie opisanego typu danego przepisu, nie stanowi naruszenia zasady *reformationis in peius*.

W wypadku czynu z art. 158 § 1 kk udział w bójce nie stanowi zachowania o wyższym ładunku społecznej szkodliwości niż pobicie, z uwagi na czynny udział w bójce pokrzywdzonych.

*Przewodniczący: SSA Michał Marzec (spr.)
Sędziowie: SSA Wojciech Kopczyński
SSA Elżbieta Mieszczaińska*

15.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 20 maja 2010 roku

II AKa 105/10

art. 443 kpk, 440 kpk, 413 § 2 pkt 1 kpk

Brak w opisie czynów znamienia ustawowego to jest „działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej” w przypadku przestępstw z art. 286 § 1 kk powoduje, że zachodzi rażąca niesprawiedliwość orzeczenia.

W przedmiotowej sprawie, mimo, że prokurator nie zarzucił naruszenia przepisu art. 413 § 2 pkt 1 kpk, ani obraży prawa materialnego, kwestia ta – jako mieszcząca się w ramach art. 440 kpk w związku z art. 438 pkt 1 i 2 kpk – została rozważona z urzędu poza granicami zaskarżenia i postawionych zarzutów.

Na podstawie art. 440 kpk niedopuszczalne jest reformatoryjne orzekanie w instancji odwoławczej na niekorzyść oskarżonego, pomimo wniesienia środka odwoławczego na jego niekorzyść. Stwierdzenie rażącej niesprawiedliwości wyroku, dało podstawę do uchylenia wyroku z mocy samej ustawy niezależnie od granic zaskarżenia. To z kolei otwiera w ponownym postępowaniu możliwość poczynienia niekorzystnych dla oskarżonego ustaleń faktycznych i wydania surowszego orzeczenia w granicy, w jakiej nastąpiło przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania

*Przewodniczący: SSA Wojciech Kopczyński
Sędziowie: SSA Małgorzata Niementowska
SSA Beata Basiura (spr.)*

16.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 27 maja 2010 roku

II AKa 147/10

art. 552 § 4 kpk
art. 1 § 2 kkw
art. 79 § 2 kkw

Co prawda osobę uprawnioną do uzyskania odszkodowania lub zadośćuczynienia w rozdziale 58 konsekwentnie nazywa się oskarżonym, jednakże należy uznać, iż czyni się to w znaczeniu ogólnym (art. 71 § 3 kpk), co oznacza, że przepisy tego rozdziału odnoszą się nie tylko do podejrzanego (art. 71 § 1 kpk), lecz również do skazanego.

Brak jest racjonalnych podstaw do zamykania drogi do dochodzenia roszczeń przed sądem karnym z tytułu niewątpliwie niesłusznego zatrzymania, które miało miejsce w postępowaniu wykonawczym.

Przepis art. 79 § 2 kkw jednoznacznie stanowi, iż w przypadku, gdy skazany, pomimo wezwania nie stawił się w zakładzie, sąd poleca go doprowadzić. Nie można więc uznać, by zatrzymanie było bezprawne, gdyż wynikało z wydanego polecenia sądu, a te miało swoje oparcie w przepisie prawa.

*Przewodniczący: SSA Grażyna Wilk (spr.)
Sędziowie: SSA Alicja Bochenek
SSO del. Wiesław Kosowski*

17.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 30 czerwca 2010 roku

II AKa 175/10

art. 555 kpk,
art. 5 kc,
art. 552 kpk

O ile przedawnienie ze swej materialnoprawnej istoty stanowi zarzut, którego podniesienie jest zależne wyłącznie od woli dłużnika – art. 117 § 2 kc (dłużnik może nie podnieść tego zarzutu, jeśli uważa, że spełnienie roszczenia będzie słuszne), o tyle już zasady współżycia społecznego stanowią pewną kategorię obiektywną, istniejącą niezależnie od woli stron. W procesie karnym powinny być one brane pod uwagę z urzędu, podczas gdy zasada kontradyktoryjności zastosowana w procedurze cywilnej uzależnia odwołanie się do nich, od taktyki przyjętej przez strony postępowania.

Ocena, czy zasady współżycia społecznego zostały naruszone, czy też nie, powinna opierać się na analizie zebranego w sprawie materiału dowodowego, postawy wnioskodawcy i przedstawionych przezeń przyczyn naruszenia terminu zgłoszenia roszczenia z art. 552 kpk. Dysponując takim materiałem, Sąd meriti jest w stanie ocenić, czy w konkretnym przypadku zarzut przedawnienia stanowił nadużycie prawa, czy też nie.

*Przewodniczący: SSA Marek Charuza
Sędziowie: SSA Małgorzata Niementowska (spr.)
SSA Grażyna Wilk*

18.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 21 lipca 2010 roku
II AKz 478/10

art. 607 r § 1 kpk,
art. 202 kpk

z uzasadnienia:

Europejski Nakaz Aresztowania dotyczy przekazania w celu wykonania prawomocnie orzeczonej kary, a więc dotyczy etapu postępowania wykonawczego. Niezrozumiałe są zatem wywody zmierzające do wykazania, że z uwagi na zniesioną poczytalność czyn przypisany skazanemu nie stanowiłby przestępstwa. Sąd w toku przedmiotowego postępowania nie jest władny wkraczać w merytoryczną ocenę prawomocnego skazania przez sąd zagraniczny. Kontrola materialnej treści zagranicznych rozstrzygnięć przez pryzmat ich zgodności z prawem polskim jest niedopuszczalna. Wskazywana okoliczność dotycząca stanu

poczytalności w chwili popełnienia czynu co najwyżej mogłaby stanowić podstawę wzruszenia prawomocnego orzeczenia w trybie nadzwyczajnym, o ile taka procedura przewidziana jest w prawie kraju, w którym orzeczenie to zostało wydane. Nie może to jednak, na tym etapie postępowania, stanowić o odmowie wykonania ENA, bo nie jest to okoliczność, o której mowa w art. 607r § 1 pkt 1 kpk.

*Przewodniczący: SSA Jolanta Śpiechowicz
Sędziowie: SSA Robert Kirejew
SSA Beata Basiura(spr.)*

19.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 21 lipca 2010 roku

II AKz 479/10

art. 607¹ § 3 kpk
art. 460 kpk

Przepis art. 607¹ § 3 kpk ma charakter szczególny w stosunku do art. 460 kpk wyłączając jego zastosowanie zarówno w zakresie terminu do wniesienia zażalenia, jak i przypadków, gdy początek tego terminu należy liczyć od daty doręczenia postanowienia. Zgodnie z przepisem art. 607¹ § 3 kpk termin do wniesienia zażalenia rozpoczyna bieg od daty doręczenia postanowienia tylko i wyłącznie wtedy, gdy osoba ścigana była pozbawiona wolności i nie została sprowadzona na posiedzenie, a nie w każdej sytuacji, gdy osobie takiej ustawa nakazuje doręczenie odpisu postanowienia, np. z uwagi na wymogi z art. 72 § 3 kpk. Odmienne rozumienie normy zawartej w art. 607¹ § 3 kpk jest nieuprawnione, ponieważ ustawa w art. 100 § 2 kpk i tak nakazuje stronie nieobecnej na posiedzeniu doręczenie odpisu postanowienia podlegającego zaskarżeniu, a zatem umieszczenie w art.607¹ § 3 kpk zastrzeżenia dotyczącego początku biegu terminu do wniesienia zażalenia w przypadku nie sprowadzenia na posiedzenia osoby ściganej byłoby zbędne, jeżeli nie chodziłoby o wyłączenie stosowania art. 460 kpk odnoszącego się do wszystkich przypadków doręczania odpisów postanowienia zgodnie z wymogami ustawy

*Przewodniczący: SSA Jolanta Śpiechowicz
Sędziowie: SSA Beata Basiura
SSA Robert Kirejew (spr.)*

20.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 3 marca 2010 roku

II AKz 121/10

art. 611 c § 1 kpk

Konwencja Strasburska o przekazywaniu osób skazanych, art. 77 § 2 kk

z uzasadnienia:

Brak zastrzeżenia, co do możliwości ubiegania się przez skazaną o warunkowe przedterminowe zwolnienie po odbyciu $\frac{2}{3}$ kary skutkuje stosowaniem w tym zakresie przepisów polskiego kodeksu karnego. Przesądza o tym treść art. 9 ust. 3 Konwencji Strasburskiej, zgodnie z którym „**do wykonania kary stosuje się prawo państwa wykonania i jedynie to państwo jest właściwe do podejmowania decyzji w tym zakresie**”.

Znajdujące się w aktach sprawy dokumenty państwa skazania wystawione przez służbę więzienną, w których określa się najwcześniejszą datę warunkowego zwolnienia skazanej z odbycia reszty kary pozbawienia wolności, tj. po odbyciu przez nią $\frac{2}{3}$ kary, stanowią tylko jedną z informacji, jakie państwo skazania – w razie złożenia wniosku o przekazanie – powinno przekazać państwu wykonania (art. 6 ust. 2 Konwencji Strasburskiej).

Informacji tych w żadnym razie nie można uznać za zastrzeżenie złożone przez państwo skazania, gdyż zastrzeżenie takie nie zostało wyrażone przez Ministerstwo Sprawiedliwości Szwecji, jako organu właściwego do przekazywania wniosków w trybie Konwencji Strasburskiej (art. 5 ust. 2).

*Przewodniczący: SSA Beata Basiura
Sędziowie: SSA Jolanta Śpiechowicz (spr.)
SSA Elżbieta Mieszczanińska*

21.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 26 maja 2010 roku

II AKz 335/10

art. 618 § 1 kpk

§ 2 i 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 24.01.2005 roku

Teksty postanowień, pism procesowych, czy też innych dokumentów związanych bezpośrednio z prowadzonym postępowaniem sądowym, a w szczególności tych, które skierowane są bezpośrednio do stron procesu, z natury rzeczy muszą być sformułowane tak,

aby nie zawierając przesadnych uproszczeń oddawały istotę sprawy i zrozumiane były dla przeciętnego odbiorcy.

Konkludując – nie mogą więc należeć do tekstów wysoce specjalistycznych, posługujących się ściśle teoretycznym, hermetycznym językiem, jaki występuje np. w pracach naukowych, bądź używanych przez ekspertów, reprezentantów określonych, specjalistycznych dziedzin wiedzy.

Tłumacz przysięgły przy dokonywaniu tłumaczenia wskazanych na wstępie dokumentów wykorzystał jedynie tzw. terminologię ogólnoprawną, zrozumiałą dla przeciętnego obywatela, którą bez żadnych większych przeszkód można znaleźć we wszystkich podstawowych słownikach.

W związku z tym przedmiotowe tłumaczenia zawierały w bardzo ograniczonym zakresie terminologię i frazeologię prawną, nie wymagając ze strony tłumacza przysięgłego znacznie większego nakładu pracy, jaki mógłby być związany np. z dokonaniem tłumaczenia pracy naukowej.

*Przewodniczący: SSA Elżbieta Mieszczarska
Sędziowie: SSA Wojciech Kopczyński
SSA Beata Basiura (spr.)*

22.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 30 czerwca 2010 roku

II AKz 423/10

art. 640 kpk

art. 632 pkt 1 kpk

Subsydiarny akt oskarżenia, wniesiony bez zachowania wymaganego miesięcznego terminu, o którym mowa w art. 55 § 1 kpk, ma bez wątpienia charakter przedwczesny, a jako taki uznany być musi za bezpodstawny.

Oczywistym zatem jest, iż w takiej sytuacji spowodowane jego rozpoznawaniem koszty postępowania winny obciążyć wnoszącego go, a nie Skarb Państwa.

*Przewodniczący: SSA Piotr Mirek
Sędziowie: SSA Waldemar Szmidt
SSA Beata Basiura (spr.)*

Rozdział III
ORZECZNICTWO Z ZAKRESU PRAWA CYWILNEGO
- KODEKS CYWILNY

1.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 9 kwietnia 2010 r.

I ACa 113/10

art. 16 kc

Nawet jeśli instytucja ubezwłasnowolnienia jest tak postrzegana przez część społeczeństwa, to jej istota nie polega na wykluczeniu ze społeczeństwa, ale na pomocy udzielanej osobie chorej przez to społeczeństwo. Uwzględnienie takiego zarzutu uczestniczki oznaczałoby, że sądy w ogóle nie powinny orzekać ubezwłasnowolnienia. Uczestniczka nie ma świadomości choroby i odmawia leczenia. W tym stanie zdrowia nie może podejmować żadnych istotnych decyzji. Nie ma znaczenia, czy w chwili obecnej przed uczestniczką stoi konieczność podejmowania takich decyzji. Przyszłość ze swej strony jest nieprzewidywalna. Natomiast przed organami Państwa stoi obowiązek ukształtowania sytuacji prawnej uczestniczki na przyszłość w taki sposób aby uchronić te jej interesy, których sama zabezpieczyć w sposób świadomy nie jest w stanie. Pomoc w prowadzeniu spraw jest konieczna zarówno w sprawach majątkowych jak i niemajątkowych jak np. ochrona zdrowia psychicznego. Uregulowania ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U.Nr 111, poz. 535) są niewystarczające do udzielenia osobie z zaburzeniami psychicznymi trwałej pomocy w leczeniu. Ustawa ta w pełni może spełnić swoją rolę dopiero

w powiązaniu z instrumentami zawartymi w Kodeksie Cywilnym. Złożenie oświadczenia woli o poddaniu się leczeniu w szpitalu psychiatrycznym ma swoje skutki cywilnoprawne. Dlatego też, jeśli osoba chora nie jest w stanie samodzielnie podjąć takiej decyzji w sposób przemyślany i zgodny z jej dobrem, to stała pomoc kuratora wydaje się w takim wypadku niezbędna. Prawidłowe wywiązywanie się przez uczestniczkę z prowadzenia gospodarstwa domowego nie oznacza, że nie jest jej potrzebna pomoc w prowadzeniu jej spraw. Czynności takie są proste i powtarzalne, cechują się pewnym automatyzmem. Nie wymagają przeprowadzenia trudniejszej analizy, takiej jak przed podjęciem decyzji w sprawie nowej o poważniejszych konsekwencjach.

*Skład: Przewodniczący : SSA Rafał Dzyr (spr)
Sędziowie : SA Joanna Skwara-Kałwa
SA Elżbieta Karpeta*

2.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 23 lutego 2010 r.

I ACa 865/09

art. 23 kc

Niewątpliwym jest, że zawarty w art.23 kc katalog dóbr osobistych nie jest wyczerpujący, lecz wbrew stanowisku powoda – ani Kodeks Cywilny ani jakikolwiek akt prawny nie stwarza podstawy do przyjęcia, że do katalogu tego można zaliczyć „prawo do obrony w procesie karnym”. Jednym z dóbr osobistych jest natomiast wolność rozumiana i realizowana w wielu aspektach podlegających ochronie nie tylko na podstawie art. 23 i 24 kc ale przede wszystkim chroniona przez Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej jako wolność osobista i nietykalność (art.41 Konstytucji). Wolność i nietykalność osobistą gwarantują również akty o charakterze międzynarodowym, jak chociażby art. 14 ust. 3 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych czy art. 6 ust 3 list.c Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka. Żaden z tych aktów prawnych nie normuje natomiast „prawa do obrony” jako dobra osobistego czy prawa osobistego. Wszystkie te uregulowania (wraz z art.6 Kodeksu Postępowania Karnego) przewidują pewne środki ochrony tej wolności (nietykalności osobistej). Jednym z takich środków przewidzianych w postępowaniu karnym jest prawo do obrony formalnej i materialnej, o jakim mowa w art. 6 kpk. Nie można jednak zgodzić się ze stanowiskiem powoda, że prawo do obrony jest dobrem osobistym. Prawo do obrony i korzystania z pomocy obrońcy jest jedną z gwarancji (elementem) przeprowadzenia rzetelnego postępowania karnego (por. art. 42 ust 2 Konstytucji, art. 6 ust 3 lit c Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności jak i art.6 Kodeksu Postępowania Cywilnego). Z treści żadnego z tych unormowań nie można jednak skutecznie wywieść, że normują one prawo do obrony jako dobro osobiste, a wręcz przeciwnie w sposób jednoznaczny wynika z nich, że prawo do obrony w jego aspekcie materialnym jak i formalnym stanowi jedną z zasad postępowania karnego i jest jedynie środkiem (sposobem) zmierzającym do realizacji możliwości

korzystania z takiego dobra jakim jest wolność i nietykalność osobista człowieka oraz zapewnienia by człowiek nie został bezpodstawnie (bezprawnie) tej wolności pozbawiony.

Skład : Przewodniczący : SSA Mieczysław Brzdąk (spr)

Sędziowie : SA Monika Dembińska

SO del. Aneta Pieczyrak – Pisulińska

3.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 22 kwietnia 2010 r.

V ACa 96/10

art. 58 kc i 353¹ kc

Ustawodawca, w szeregu przepisach posługuje się pojęciami „cel” i „treść” czynności w sposób niesynonimiczny, a samo posłużenie się dwoma terminami w jednym akcie prawnym nakazuje przyjąć, iż w sposób rozłączny należy używać terminów „cel” i „treść” czynności prawnej.

Cel określa się w prakseologii jako przyszły stan i wiąże się go z intencją podmiotu dokonującego czynność, co do osiągnięcia określonego stanu rzeczy. Jeżeli w jakiś sposób pojmowany cel jest na tyle skonkretyzowany, że należy do postanowień regulujących prawa i obowiązki stron czynności prawnej, to staje się on elementem jej treści, gdy cel czynności prawnej, o jakim mowa w art. 58 kc i art. 353¹ kc nie jest objęty jej treścią (postanowieniami), a jak określa się w doktrynie jest on, tym samym, domniemanym skutkiem ekonomicznym umowy. Wpływa on jednak na kształt praw i obowiązków pośrednio – jako jeden z czynników, które powinny być wzięte pod uwagę w toku wykładni i może mieć charakter obiektywny (typowy), czyli taki jaki jest przypisywany w normalnej kolei rzeczy czynnościom prawnym danego rodzaju lub indywidualny, czyli taki jaki został uzgodniony przez strony konkretnej czynności prawnej. Jednocześnie za dominujący należy uznać pogląd, że niezgodność celu czynności z zakazami prawnymi prowadzi do nieważności tej czynności, gdyż decyduje o wykroczeniu poza granice swobody umów o jakiej mowa w art. 353¹ kc. Chodzi w tym wypadku w istocie o niezgodność z normą prawną wyznającą zakres dopuszczonej w systemie prawnym normy prawnej, a nie o niezgodność z konkretnym przepisem prawnym, co w stanie faktycznym sprowadza się do niezgodności celu umowy z normami publicznoprawnymi. W sytuacji gdy kodeks cywilny odwołuje się do pojęcia celu czynności prawnej (art. 58 i art. 353¹ kc) chodzi najczęściej o cel indywidualny i konkretny, uzgodniony przez obie strony czynności prawnej. Ponieważ obie strony

umawiają się co do celu umowy, to wobec oczywistego uświadomienia celu konieczne jest odwołanie się do świadomości obu stron. Natomiast cel jednej ze stron, nawet w zakresie skutków skierowany przeciwko drugiej nie może być uznawany za cel czynności prawnej (skutkujący tym samym jej nieważnością), gdyż jest po prostu niewłaściwym zamiarem jednej strony, który może być uwzględniony w ramach innych instytucji prawnych (np. błąd, podstęp, wyzysk).

*Skład : Przewodniczący : SSA Zofia Kołaczyk (spr)
Sędziowie : SA Urszula Bożałkińska
SO (del) Olga Gornowicz – Owczarek*

4.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 4 sierpnia 2010 r.

V ACa 221/10

**art. 123 § 1 pkt. 1 kc,
art. 97 u 2 Prawa Górniczego i geologicznego**

Nie ma racji powódka zarzucając naruszenie art. 123 § 1 kc poprzez nieuwzględnienie obligatoryjnego postępowania ugodowego unormowanego w art. 97 ust.1 pr. g.g. i jego wpływu na bieg przedawnienia. Powołany przepis stanowi, że sądowe dochodzenie roszczeń w sprawach o naprawienie szkód górniczych jest możliwe po wyczerpaniu postępowania ugodowego. Warunek wyczerpania postępowania ugodowego jest spełniony, jeżeli przedsiębiorca odmówił zawarcia ugody albo od zgłoszenia przedsiębiorcy żądania przez poszkodowanego upłynęło 30 dni. W literaturze i orzecznictwie podkreśla się, że funkcją rozwiązania przewidzianego w tym przepisie jest zapobieżenie masowemu napływowi spraw do sądu, w których żądania nie są kwestionowane przez podmiot odpowiedzialny za szkodę. Postępowanie ugodowe, o którym mowa może być wszczęte zarówno przez poszkodowanego, jak i przez przedsiębiorcę. Zgłoszenie przez poszkodowanego żądania w trybie art. 97 ust 2 pr. g.g. nie jest zatem czynnością przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia roszczenia w rozumieniu art. 123 § 1 pkt 1 kc, wobec czego nie przerywa biegu przedawnienia. Obowiązek zgłoszenia takiego żądania przedsiębiorcy przed wniesieniem pozwu o naprawienie szkody pozostaje również bez znaczenia dla określenia początku biegu przedawnienia dochodzonego roszczenia.

*Skład : Przewodniczący: SSA Barbara Kurzeja (spr)
Sędziowie : SA Iwona Wilk
SA Janusz Kiercz*

5.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 18 marca 2010r.

V ACa 27/10

art. 527 § 1 kc

Zawarty w art. 527 §1 kc zwrot „należyta staranność” ma służyć możliwości postawienia osobie trzeciej zarzutu niepodjęcia określonych czynności umożliwiających uzyskanie pełnej i wyczerpującej wiedzy o działaniu dłużnika in fraudem creditoris.

W zakresie zaś tworzenia modelu nienależytej staranności dla oceny zachowania się osoby trzeciej na gruncie art. 527 § 1 kc nie można nawiązywać wprost ani per analogiam do formuły określonej w art. 355 kc, gdyż spełniają one różne funkcje prawne, a zatem nie mogą być utożsamiane. Przedkłada się to równocześnie na stwierdzenie bezzasadności tworzenia w zakresie przesłanki skargi paulińskiej, przewidzianej w art. 527 § 1 kc „profesjonalnego” modelu należytej staranności, w nawiązaniu do art. 355 § 2 kc .

*Skład : Przewodniczący: SSA Zofia Kołaczyk (spr)
Sędziowie : SA Tomasz Pidzik
SA Urszula Bożalkińska*

Rozdział IV

ORZECZNICTWO Z ZAKRESU PRAWA CYWILNEGO
- KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO

6.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 25 lutego 2010 r.

I ACa 824/09

art. 67 kpc

Uszło uwagi Sądu Okręgowego, że wymieniony w rubrum wyroku Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Katowicach nie jest tak zwaną *statione municipi*, jednostki samorządu terytorialnego bowiem działają przez swoje organy, nie zaś za pośrednictwem swych jednostek organizacyjnych; tym bardziej nie jest ona podmiotem posiadającym własną zdolność prawną. Ponadto ustrojowo Katowice są gminą (jedynie o statusie miejskim), stąd właściwe jest oznaczanie ich jako podmiotu prawa cywilnego tym właśnie określeniem (Gmina Katowice).

*Skład : Przewodniczący: SSA Piotr Wójtowicz (spr)
Sędziowie : SA Rafał Dzyr
SA Barbara Owczarek*

7.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 16 czerwca 2010 r.

V ACa 207/10

art. 213 kpc

Należało ocenić czy dopuszczalnym było odwołanie uznania powództwa dokonane przez pozwaną przed sądem pierwszej instancji, skoro wyrok wydany została na podstawie takiego uznania. Nie ulega wątpliwości, że uznanie jest procesową czynnością dyspozytywną pozwanego, który za zasadne uznaje zarówno roszczenie powoda, jak i przyznaje uzasadniające je przytoczone przez powoda okoliczności faktyczne, a sąd w zasadzie uznaniem tym jest związany, chyba że jest ono sprzeczne z prawem, zasadami współzycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa, jak stanowi art. 213 § 2 kpc. Przepis ten wprawdzie nie przewiduje możliwości cofnięcia, odwołania lub uchylecia się od skutków prawnych uznania powództwa, jednakże w doktrynie i orzecznictwie dopuszcza się możliwość cofnięcia dokonanej czynności procesowej takiej jak uznanie powództwa. Odwołanie uznania nie może być oczywiście dowolne lecz obowiązkiem strony jest wskazanie przyczyn odwołania istotnych dla oceny związania sądu uznaniem stosownie do uregulowania art. 231 § 2 kpc. Nie budzi wątpliwości, że uznanie powództwa może być nie tylko czynnością procesową, ale także oświadczeniem woli wywołującym skutki regulowane przez prawo materialne. W takim przypadku odwołanie uznania podlegać będzie ocenie także z punktu widzenia przepisów prawa materialnego, a szczególności pozwany może powoływać się na to, że uznanie powództwa jako czynność prawa materialnego jest dotknięte wadą oświadczenia woli (art. 82-88 kc) oraz na przepisy o czasowych ograniczeniach dopuszczalności odwoływania czynności prawnych (art. 61 kc).

W rozpatrywanej sprawie pozwana uznała powództwo o zapłatę wywodzone przez powódkę z nawiązanego przez strony stosunku zobowiązaniowego, a zatem czynność procesową pozwanej należy zakwalifikować jako oświadczenie o uznaniu długu, z tym jednak, że jest to uznanie niewłaściwe. W doktrynie istnieje spór, co do charakteru prawnego uznania niewłaściwego, a w szczególności co do tego, czy takie uznanie stanowi oświadczenie woli dłużnika, czy tylko oświadczenie wiedzy. Sąd Apelacyjny w tym składzie podzielił ten drugi pogląd, według którego uznanie niewłaściwe jest oświadczeniem wiedzy dłużnika, gdyż takie uznanie długu nie wywołuje skutków o charakterze materialnoprawnym w tym znaczeniu, iż nie prowadzi do nawiązania, zmiany lub wygaśnięcia stosunku zobowiązaniowego a stanowi jedynie przyznanie przez dłużnika istnienia zobowiązania wobec wierzyciela, tak co do zasady, jak i wysokości. W takim razie skuteczność odwołania uznania przez pozwaną nie wymaga oceny w kontekście regulacji przepisów kodeksu cywilnego lecz wystarczająca jest ocena doniosłości powołanych przez pozwaną następczych okoliczności prowadzących do odwołania uznania.

*Skład : Przewodniczący : SSA Iwona Wilk (spr)
Sędziowie : SA Zofia Kołaczyk
SA Urszula Bożałkińska*

8.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 25 maja 2010 r.

V ACa 130/10

art. 493 kpc

Przepis art. 493 § 2 kpc wprowadza ograniczenie obrony pozwanego w postępowaniu nakazowym przez podniesienie zarzutu potrącenia stanowiąc, iż w tym postępowaniu do potrącenia mogą być przedstawione tylko wierzytelności udowodnione dokumentami o których mowa w art. 485 kpc. Uregulowanie to wpisuje się w cel postępowania nakazowego jakim jest zapewnienie powodowi uzyskania szybkiego tytułu egzekucyjnego i wprowadza nadto swoistą równowagę stron tego postępowania odrębnego, gdy obie strony mogą wykazywać swe powództwo i opierać swoją obronę na podstawie takich samych środków dowodowych, co jednak grozi uzyskaniem przez powoda tytułu dotyczącego wygasłej, na skutek potrącenia wierzytelności. Stąd też w judykaturze przyjmowane jest dwojakie stanowisko, co do tego czy rygoryzm przepisu art. 493 § 3 kpc dotyczy tylko tych wierzytelności, które zostały przedstawione do potrącenia w zarzutach od nakazu zapłaty, czy też obejmuje także te sytuacje, gdy w zarzutach powołuje się na potrącenie dokonane przed doręczeniem pozwanemu nakazu zapłaty i pozwu. Sąd Apelacyjny w tym składzie opowiada się za poglądem przyjmującym, iż oparcie zarzutu potrącenia na innych dowodach, niż podane w art. 485 kpc jest skuteczne tylko wtedy, gdy do potrącenia doszło przed doręczeniem pozwanemu nakazu zapłaty i pozwu.

Skład : Przewodniczący : SSA Iwona Wilk (spr)

9.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 29 czerwca 2010 r.

I ACz 369/10

**art. 18, 20, 21 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 roku o własności lokali
(Dz.U. z 2000r., Nr 80, poz. 203 ze zm., zwaną dalej uwl)**

1. Rozstrzygnąć należało czy dopuszczalne było powołanie zarządu wspólnoty w sytuacji, gdy uchwalono powierzenie zarządu podmiotowi zewnętrznemu. W orzecznictwie pojawiły się dwie sprzeczne ze sobą koncepcje (...). Sąd Apelacyjny zdecydowanie opowiada się za tradycyjną koncepcją współwystępowania obu rodzajów zarządu. Nie można wszak tracić z pola widzenia, że ustawodawca, wprowadzając aktualne brzmienie art. 18, ani nie zmodyfikował odpowiednio art. 20 i art.21, ani nie zawarł w ustawie żadnej normy, która nakazywałaby odstępianie od powołania zarządu w znaczeniu podmiotowym, jeżeli doszło do powierzenia zarządu w jego funkcjonalnym znaczeniu. Wprawdzie art.18 ust. 3 ustawy utrzymuje obowiązek wyboru zarządu płynący z art.20 ust.1 wyłącznie wtedy, gdy sposobu zarządu nie określono ani w umowie, ani w późniejszej uchwale, nie oznacza to jednak, że zarząd taki z woli członków wspólnoty nie może zostać wybrany. Przemawiają za tą koncepcją także względy natury organizacyjno – gospodarczej. Właściciele lokali ze zrozumiałych względów są zainteresowani, by zarządca działał efektywnie i by nie generował nadmiernych kosztów. Nie są do tego na ogół należycie przygotowani, nie dysponują czasem, a oczywiste jest, że im liczniejsza wspólnota, tym większy stopień komplikacji. Pożądane jest by taką stałą, bieżącą kontrolę zarządcy powierniczego prowadził wyspecjalizowany organ wspólnoty, a jedynym znanym ustawie organem jest wybieralny zarząd.

2. Ustawowe określenie sposobu zarządu ma walor co najmniej taki sam, jak określenie go w umowie zawartej w formie aktu notarialnego, a więc jego zmiana musiałaby nastąpić w takiej samej formie. Rodzi się w związku z tym pytanie, czy zmiana podmiotu zarządzającego jest zmianą sposobu zarządu. Orzecznictwo na tak sformułowane pytanie udzieliło odpowiedzi negatywnej, jednakże w uchwale z dnia 21 września 2009 roku (IICZP 129/08) Sąd Najwyższy wyraził jednak pogląd, że zmiana zarządcy wymaga zaprotokołowania przez notariusza z uwagi na to, że podmiot zarządzający podlega wpisaniu do księgi wieczystej. Tego ostatniego stanowiska Sąd Apelacyjny nie podziela. Wymóg zastosowania dla czynności formy szczególnej musi znajdować podstawę w wyraźnym przepisie prawa; nie można go konstruować w oparciu o kryteria pozaustawowe bądź w drodze dość ryzykownej analogii. Nie zawsze wszak dla dokonania wpisu w księdze wieczystej konieczny jest dokument sporządzony w formie aktu notarialnego, polskie prawo zna bowiem przypadki, gdy wystarczające jest złożenie dokumentu sporządzonego w formie innej niż akt notarialny.

*Skład : Przewodniczący : SSA Ewa Tkocz
Sędziowie : SA Piotr Wójtowicz (spr)
SA Anna Bohdziewicz*

10.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 29 stycznia 2010 r.

V ACa 570/09

**art. 23 u.1 ustawy z 24 czerwca 1994 o własności lokali
(DZ. U. z 2000r., Nr 80, poz. 203 ze zm. zwaną dalej uwl).**

Zaskarżona uchwała nie jest wynikiem głosów oddanych częściowo na zebraniu i częściowo w drodze ich indywidualnego zbierania, a jedynie indywidualnego zebrania głosu od jednego tylko (większościowego) właściciela lokalu, co nijak nie może być uznane za głosowanie w drodze indywidualnego zbierania głosów, jak też za przejaw mieszanej metody głosowania, o której mowa w art. 23 ust.1 uwl, skoro od pozostałych właścicieli lokali głosy nie były zbierane, zaś na zebraniu wspólnoty nie oddawano głosów odnośnie do tej uchwały, o której wcześniej podjęciu właściciele zostali na zebraniu jedynie powiadomieni. Naruszenie zasad głosowania nad uchwałą mogło mieć wpływ na wynik głosowania, wbrew skarżącemu, którego stanowisko sprowadza się do tego, że większościowy właściciel bez dyskusji z pozostałymi właścicielami może podjąć uchwałę jakiegokolwiek treści, bez uruchamiania procedury indywidualnego zbierania głosów, czy głosowania na zebraniu bądź mieszanej, gdyż i tak ma większość, więc ostatecznie liczyć się będzie jedynie jego wola. Takie postawienie sprawy ma ten skutek, że – co do zasady - pominięcie sposobów głosowania określonych w art. 23 ust1 uwl może mieć wpływ na treść uchwały. Większościowy właściciel nie będzie miał nawet możliwości zaznajomienia się ze stanowiskiem pozostałych i ich argumentacją odnośnie do odmiennego spojrzenia na zagadnienie, którego uchwała dotyczy, a tym samym zmiany własnego poglądu

co do danego zagadnienia. W efekcie pozbawienie pozostałych właścicieli lokali udziału w głosowaniu ewidentnie może mieć wpływ na treść uchwały.

*Skład : Przewodniczący: SSA Tomasz Pidzik
Sędziowie : SA Grzegorz Stojek (spr)
SA Janusz Kiercz*

Rozdział V
ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

1.
WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 13 kwietnia 2010 r.

III AUa 437/10

art. 8 ust. 2a w związku z art. 18 ust. 1a i art. 4 pkt 2a ustawy z dnia 13.10.1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2009r., Nr 205, poz.1585)

W sytuacji, gdy ubezpieczony zawarł umowę agencyjną, umowę zlecenia lub inną umowę o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło z osobą trzecią i zgodnie z nią wykonuje pracę na rzecz podmiotu, z którym wiąże go stosunek pracy, płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu zawartej umowy cywilnoprawnej jest pracodawca, a nie osoba trzecia.

Z uzasadnienia:

(...) W ocenie Sądu Apelacyjnego, żaden z przepisów ustawy systemowej (*ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych – przyp. W. Bzibziak*) nie daje podstaw – jak czynić chciałby to organ rentowy – do zróżnicowania sytuacji, o których mowa w art.8 ust.2 a i przyjęcia, że w przypadku wykonywania pracy na podstawie jednej z wymienionych w przepisie tym umów prawa cywilnego przez osobę, która umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy należy uważać taką osobę za pracownika podmiotu, z którym łączy ją stosunek pracy, a w przypadku wykonywania

pracy na podstawie jednej z tych umów przez osobę, która umowę taką zawarła z osobą trzecią, jednakże w jej ramach wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy, należy uważać taką osobę za pracownika podmiotu, z którym łączy ją stosunek cywilnoprawny (pracownika osoby trzeciej).

W szczególności należy mieć tu na względzie unormowanie zawarte w art.18 ust.1a ustawy systemowej dotyczące sposobu ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (a poprzez art. 20 ust.1 i 22 – ubezpieczenia: chorobowe i wypadkowe), zgodnie z którym w przypadku ubezpieczonych, o których mowa w art.8 ust.2a (a zatem wszystkich tam wymienionych, nie tylko dających się zakwalifikować do sytuacji pierwszej objętej tym przepisem) w podstawie wymiaru składek uwzględnia się również przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło.

Przepis art.18 ust.1a ustawy systemowej stanowi jednocześnie potwierdzenie takiej wykładni art. 8 ust. 2a tej ustawy, zgodnie z którą w każdej z sytuacji określonej w przepisie ostatnio powołanym, wymienione tam osoby należy uważać za pracownika podmiotu, z którym związana jest ona stosunkiem pracy. Jest bowiem ustalana jedna podstawa wymiaru składek dla tych osób, która również, a zatem dodatkowo, ponad przychód ze stosunku pracy, uwzględniać musi przychód z określonej w art.8 ust.2a umowy cywilnoprawnej.

Ponadto, skoro zgodnie z art.8 ust.2a ustawy systemowej, osobę, o której mowa w tym przepisie uważa się za pracownika w rozumieniu ustawy, to przyjąć należy, że płatnikiem składek w stosunku do niej jest wyłącznie pracodawca, wskazuje na to uregulowanie art.4 pkt 2 ustawy systemowej, które dla pracowników nie przewiduje innego płatnika (konstrukcja art.4 pkt 2 ppkt a ustawy systemowej nie pozwala na odmienną interpretację tego przepisu (...)).

*Przewodniczący: SSA Urszula Żak (spr.)
Sędziowie: SSA Lena Jachimowska
SSA Antonina Grymel*

2.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH z dnia 13 kwietnia 2010 r.

III AUa 3012/09

art. 18 ust.1 ustawy z dnia 13.10.1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz.U.z 2009r., Nr 205, poz.1585) w związku z § 2 ust.1 pkt 11 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18.12.1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. Nr 161, poz.1106)

Finansowanie przez pracodawcę posiłków udostępnianych pracownikom do spożycia bez prawa do ekwiwalentu z tego tytułu – których wartość zgodnie z §2 ust.1 pkt 11

rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18.12.1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe – może polegać na dostarczaniu pracownikom bonów żywieniowych.

Z uzasadnienia:

(...) W tej kwestii Sąd Apelacyjny w pełni akceptuje tezy publikacji Jacka Budziszowskiego „skutki prawne korzystania z kuponów żywnościowych oraz kuponów żywieniowych dla celów profilaktycznych” („Doradztwo podatkowe 2005/9/48):

„Zwolnienie [§ 2 ust.1 pkt 11 rozporządzenia z dnia 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe] dotyczące udostępnianych posiłków znajduje zastosowanie także wtedy, gdy posiłek jest uzyskiwany w postaci bonów.[...]

Kupon żywieniowy to znak legitymacyjny, który podlega wymianie tylko na takie świadczenie, jakie wynika z treści stosunku prawnego. Możliwe jest ograniczenie zakresu wymiany tych kuponów wyłącznie do posiłków. Jeżeli takie ograniczenie zostało zastosowane, to spełniony został wymóg przyznania ubezpieczonemu świadczenia w postaci posiłku”.

Zwrócić należy uwagę, że wręczane pracownikom bony różniły się od innych będących w ofercie firmy „S.P.” Sp. z o.o., już choćby samym wyglądem, jak i przeznaczeniem. Były to bony oznaczone kolorem niebieskim z napisem „kupon żywnościowy”. Pracownicy sklepów realizujący te bony mieli ściśle przestrzegać reguły, że można za nie nabyć jedynie żywność.

O takim charakterze bonów – z przeznaczeniem na posiłki spożywane podczas czy też w przerwie w pracy – świadczą również ich niskie nominały, nawet dwuzłotowe, umożliwiające zakup drobnego posiłku.

Słusznie podkreślił Sąd I instancji, że omawiany przepis nie precyzuje formy udostępniania pracownikom posiłków, tym samym nie ogranicza jej wyłącznie do posiłkowania się w placówkach gastronomicznych – jak twierdzi organ rentowy (...).

Przewodniczący: SSA Maria Małek-Bujak (spr.)

Sędziowie: SSA Ewa Piotrowska

SSA Jolanta Ansion

3.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 10 grudnia 2009 r.**

III AUa 1839/09

**art. 18 ust. 8 ustawy z dnia 13.10.1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych
(tekst jedn. Dz.U. z 2009r., Nr 205, poz.1585)**

Nie ulega wątpliwości, że określenie „zadeklarowana kwota” zawarta w art.18 ust. 8 ustawy z 13.10.1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych zdecydowanie różni się od pojęcia „przychodu”. Nie oznacza to jednak całkowitej dowolności w ustalaniu tej kwoty. Zmiana zadeklarowanej podstawy wymiaru składek powinna pozostawać w relacji do uzasadniającego ją każdomiesięcznego przychodu.

Z uzasadnienia:

(...) Zgodnie z przepisem art. 18 ust. 8 ustawy o s.u.s. *podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 5 (czyli prowadzących pozarolniczą działalność oraz osób z nimi współpracujących – przyp. SA) stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa niż 60% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w poprzednim kwartale z zastrzeżeniem ust. 9 i 10 (dalsza część przepisu nie ma w sprawie znaczenia – przyp. S.A.), zaś zgodnie z przepisem art. 18a ust. 1 tej ustawy – podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1, w okresie pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia.*

Pojęcie **zadeklarowana kwota** wyraźnie jest odmienne od kwoty przychodu, co może sugerować dopuszczalność określenia tej kwoty najzupełniej dowolnie, jedynie z uwzględnieniem jej minimum określonego ustawą, natomiast w oderwaniu od jakiegokolwiek, nawet przybliżonej czy prognozowanej kwoty przychodu. Rozumowanie to jest jednak, zdaniem Sądu Apelacyjnego, nieuprawnione.

Ustawa o s.u.s. stoi bowiem na gruncie zasady równego traktowania w szczególności co do obowiązku opłacania i obliczania wysokości składek na ubezpieczenie społeczne a także obliczania wysokości świadczeń (por. art. 2a ust. 2 pkt 2 i 3), zaś podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wszystkich pozostałych grup ubezpieczonych stanowi uzyskiwany przez nie przychód (z tytułu wykonywania umowy, uposażenie, stypendium, kwota otrzymywanego zasiłku, świadczenia socjalnego, zasiłku socjalnego, zasiłku górniczego itp.) (por. art. 18). Limitowanie dolnej granicy podstawy wymiaru składek wskazuje przy tym na fakt, że zabezpieczenie interesów finansowych Funduszu (a zatem także zasada solidaryzmu społecznego ubezpieczonych) ma znaczenie pierwszoplanowe przed interesem pojedynczego ubezpieczonego. Ponadto wysokość podstawy wymiaru składek stanowi następnie podstawę do ustalenia wysokości przysługujących świadczeń z ubezpieczenia społecznego, w tym. m.in. zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego, co znajduje odzwierciedlenie w odpowiednim skalkulowaniu stopy procentowej składek na poszczególne rodzaje ubezpieczenia, ustalaniu okresu karencji w przypadku ubezpieczeń dobrowolnych itp. (...).

(...) Przypomnieć bowiem trzeba, że B. G. po wielokrotnym podwyższeniu zadeklarowanej podstawy wymiaru składek przez trzy miesiące (z 337 zł do 7.107 zł), ponownie obniżyła ją do minimalnej ustawowej granicy za miesiąc sierpień 2008r., w którym powstała jej wielomiesięczna niezdolność do pracy. Wysokość podstawy wymiaru składek za ten miesiąc nie mogła bowiem wywołać żadnego skutku przy ustalaniu wysokości należnego zasiłku chorobowego a następnie macierzyńskiego (por. zezn. ubezp. - k. 33 a.r.).

Reasumując stwierdzić należy, że zmiana deklarowanej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne osób prowadzących pozarolniczą działalność winna pozostawać w relacji do uzasadniającego ją każdomiesięcznego przychodu, nie może zaś

ulegać dowolnej korekcie wyłącznie z uwagi na perspektywę skorzystania z zasiłku o pożądanej przez ubezpieczonego wysokości (...).

(...) O ile obniżenie podstawy wymiaru składek do wysokości preferencyjnej, określonej przepisem art.18a ust. 1 ustawy o s.u.s., a niezależnej od faktycznej wysokości ówczesnego przychodu, było ustawowym uprawnieniem ubezpieczonej, o tyle sztuczne radykalne jej podwyższenie od maja 2008r., czyli od miesiąca, w którym ubezpieczona dowiedziała się, iż jest w ciąży i mogła przypuszczać, że prędzej czy później z powodu tego stanie się niezdolna do pracy, a co więcej – zaprzestanie kontynuowania płacenia składki tak podwyższonej w miesiącu, z którego podstawa wymiaru składek nie mogła już wywrzeć żadnego wpływu na wysokość uzyskiwanych świadczeń z tytułu niezdolności do pracy a następnie macierzyństwa, dowodzi czysto instrumentalnego wykorzystania obowiązującego stanu prawnego, li tylko i wyłącznie w celu uzyskania podwyższonych świadczeń z ubezpieczenia chorobowego i jako takie – całkowicie sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, dlatego też na ochronę prawną nie zasługuje, zaś oświadczenie woli polegające na zmianie deklarowanej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne – nieważne na mocy art.58 §2 kc (...).

Przewodniczący: SSA Alicja Kolonko (spr.)

Sędziowie: SSA Wojciech Bzibziak

SSA Witold Nowakowski

4.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH z dnia 1 kwietnia 2010 r.

III AUa 2824/09

**art. 24 ust. 5b ustawy z dnia 13.10.1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych
(tekst jedn. Dz.U. z 2009r., Nr 205, poz.1585)**

Samo wydanie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzji określającej wymiar i wysokość zobowiązania z tytułu nieopłaconych składek nie stanowi „pierwszej czynności zmierzającej do wyegzekwowania należności z tytułu składek”, o której mowa w art.24 ust.5b ustawy z 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Z uzasadnienia:

(...) W ocenie Sądu Apelacyjnego treść powyższego przepisu w brzmieniu obowiązującym od dnia 1.07.2004r. (*art.24 ust.5b ustawy z 13.10.1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych – przyp. W. Bzibziak.*) nie pozostawia wątpliwości, że chodzi o czynności podjęte w ramach wszczętego postępowania egzekucyjnego na co wskazuje dodany do treści przepisu zwrot z którego wynika, że zawieszenie biegu przedawnienia trwa, aż do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego.

Za powyższym rozumieniem użytego w cytowanym przepisie zwrotu „pierwszej czynności zmierzającej do wyegzekwowania należności z tyt. składek” przemawia również treść art.24 ust.5b w brzmieniu obowiązującym do dnia 1.07.2004r. w którym wyraźnie wskazano, że bieg terminu przedawnienia zostaje zawieszony od dnia wszczęcia do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego oraz postępowania przed sądem.

Na potwierdzenie tego rozumowania należy również wskazać przepis art. 24 ust.3 ustawy systemowej zgodnie z którym należności z tytułu składek podlegają zaspokojeniu w drodze postępowania egzekucyjnego w administracji.

W związku z tym decyzję organu rentowego z 12.06.2008 roku o wymiarze składek i zobowiązania do ich zapłaty, podjętą nie w ramach wszczętego postępowania egzekucyjnego nie można uznać za pierwszą czynność zmierzającą do wyegzekwowania należności składkowych o której dłużnik został powiadomiony – jak argumentował apelujący. Należy jedynie zgodzić się z tą częścią wywodów apelacji w której organ rentowy podnosił, iż użytego w art.24 ust.5b ustawy zwrotu „pierwszą czynność zmierzającą do wyegzekwowania należności,„ nie można ściśle utożsamiać z pojęciem zastosowania środka egzekucyjnego wymienionego w art.70 §4 ustawy z 29.08.1997 roku Ordynacja podatkowa już z tego względu, że art.31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, stanowi, iż przepis art.70 §4 Ordynacji nie znajduje odpowiedniego zastosowania do należności z tytułu składek.

Nie zmienia to jednak stanowiska, że w pojęciu pierwszej czynności zmierzającej do wyegzekwowania należności z tytułu składek nie mieści się podjęcie samej decyzji określającej wymiar składek i wysokość zobowiązania z tytułu zaległości jako wydanej przed podjęciem jakichkolwiek czynności w ramach postępowania egzekucyjnego (...).

Przewodniczący: SSA Marek Żurecki (spr.)

Sędziowie: SSA Irena Goik

SSA Marek Procek

5.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

z dnia 4 marca 2010 r.

III AUa 2887/09

art. 6 ust. 2 pkt 14 ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz.1227) w związku z § 1 ust.1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29.12.1984 roku w sprawie ubezpieczenia społecznego niektórych osób wykonujących działalność zarobkową w zakresie wytwórczości ludowej i artystycznej (Dz. U. Nr 60, poz.308)

Okres wykonywania działalności zarobkowej na własny rachunek w zakresie rękodzieła ludowego i artystycznego po 1 stycznia 1985 r. stanowi okres składkowy, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 14 ustawy z 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli – oprócz spełnienia warunków określonych w § 1 ust.1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 29.12.1984 r. w sprawie ubezpieczenia społecznego niektórych osób wykonujących działalność zarobkową w zakresie wytwórczości ludowej i artystycznej – osoba prowadząca taką działalność została zgłoszona do ubezpieczenia społecznego i opłacono składki na to ubezpieczenie.

Przewodniczący: SSA Wojciech Bzibziak (spr.)

Sędziowie: SSA Alicja Kolonko

SSA Witold Nowakowski

6.
WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 25 lutego 2010 r.

III AUa 2836/09

art. 29 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227)

Okoliczność, że po rozwiązaniu stosunku pracy ubezpieczonego nadal łączyła umowa zlecenia (nawiązana jeszcze przed powstaniem stosunku pracowniczego), której postanowień jednak od dłuższego czasu nie realizował (i w związku z tym nie były z tego tytułu opłacane składki na ubezpieczenia społeczne), nie stanowi przeszkody do przyjęcia, iż ostatnio przed zgłoszeniem wniosku o emeryturę na podstawie art.29 ust.1 ustawy z 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, był on pracownikiem.

Z uzasadnienia:

(...) Do rozstrzygnięcia pozostawało zatem jedynie ustalenie, czy w związku z nie rozwiązaniem umowy zlecenia o wykonywanie usług akwizycyjnych wykluczone jest przyjęcie, że W. K. ostatnio, przed zgłoszeniem wniosku o emeryturę, była pracownikiem, jak wymaga tego art.29 ust.2 pkt 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zważyć należy, iż ubezpieczona bezspornie, co najmniej w ciągu roku poprzedzającego złożenie wniosku o emeryturę nie wykonywała postanowień umowy zlecenia, bowiem nie zawarła żadnej umowy o członkostwo w funduszu, w związku z czym w tym okresie nie zostały odprowadzone składki na ubezpieczenia społeczne. Zgodnie z ową, zawartą na czas nieokreślony umową (vide k.4-5 akt sprawy sygn. akt VII U 142/08) – zleceniobiorca jako akwizytor zobowiązany był do zawierania miesięcznie co najmniej dwóch umów o członkostwo w Funduszu (§2 umowy), zaś zleceniodawca uprawniony był do rozwiązania umowy za pisemnym wypowiedzeniem ze skutkiem natychmiastowym w przypadku naruszenia jej postanowień przez zleceniobiorcę, w szczególności zaś w razie, gdy zleceniobiorca w ciągu dwóch następujących po sobie miesięcy zawrze mniej niż 4 umowy o członkostwo w funduszu.

Sąd Apelacyjny nie podziela stanowiska Sądu Okręgowego, że choć w okresie zatrudnienia na podstawie umowy o pracę ubezpieczona nie wykonywała usług akwizycyjnych, jednak nie wykluczało to możliwości ponownego podjęcia się wykonywania tych usług, stąd W. K. ostatnio, przed zgłoszeniem wniosku o emeryturę, nie była pracownikiem. W ocenie Sądu Apelacyjnego wskazać trzeba, że w odróżnieniu od umowy o pracę, która jest umową starannego działania (art.100 § 1 kp), umowa zlecenia jest umową rezultatu. Zatem nawet potencjalna gotowość ubezpieczonej do wykonywania umowy zlecenia, w długotrwałym okresie niewykonywania jej postanowień, nie może decydować o utracie statusu pracownika, jako ostatniego przed zgłoszeniem wniosku o emeryturę. Niezależnie od faktu, iż strony umowy zlecenia rozwiązały ją dopiero w dniu 25 listopada

2007 r., a zatem po ustaniu stosunku pracy ubezpieczonej (vide aneks do umowy k.3 akt sygn. VII U 142/08), to ponad wszelką wątpliwość postanowienia umowy zlecenia nie były wykonywane przed ustaniem zatrudnienia ubezpieczonej na podstawie umowy o pracę, co - zgodnie z treścią umowy zlecenia - uprawniało zleceniodawcę do rozwiązania umowy za pisemnym wypowiedzeniem ze skutkiem natychmiastowym.

Takie okoliczności zdaniem Sądu Apelacyjnego nie stoją na przeszkodzie ustaleniu, iż W. K. ostatnio, przed zgłoszeniem wniosku o emeryturę, była pracownikiem (...).

*Przewodniczący: SSA Lena Jachimowska
Sędziowie: SSA Wojciech Bzibziak
SSA Witold Nowakowski (spr.)*

7.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH z dnia 25 lutego 2010 r.

III AUa 2848/09

art. 33 ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz.1227) w związku z § 12 ust.1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm.)

Okres działalności twórczej lub artystycznej w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, za który nie odprowadzono składek na ubezpieczenie społeczne, ponieważ w tym czasie były one opłacane z tytułu pozostawania w stosunku zlecenia, nie stanowi okresu ubezpieczenia, o którym mowa w art. 33 ustawy z 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a w konsekwencji nie podlega zaliczeniu do wymaganego okresu działalności twórczej lub artystycznej określonego w § 12 ust.1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

*Przewodniczący: SSA Witold Nowakowski
Sędziowie: SSA Wojciech Bzibziak (spr.)
SSA Lena Jachimowska*

8.
WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 12 stycznia 2010 r.

III AUa 2163/09

art. 36 ust. 3 pkt 4 (obecnie art. 50c ust. 2 pkt 2) ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz.1227)

Przejsście do innej pracy w związku z likwidacją kopalni, zakładu górniczego, przedsiębiorstwa lub innego podmiotu określonego w ust.1 pkt 1-4, o którym mowa w art.36 ust. 3 pkt 4 (obecnie art.50c ust.2) ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych powinno nastąpić bezpośrednio po ustaniu zatrudnienia, w ramach którego pracownik wykonywał pracę górniczą. Nie może ono być rozdzielone innym okresem, w szczególności takim, który nie jest uwzględniany przy ustalaniu uprawnień do górniczej emerytury.

Z uzasadnienia:

(...) Niezależnie od powyższych rozważań dotyczących prymatu wykładni gramatycznej nad innymi metodami wykładni, zdaniem Sądu Apelacyjnego należało dojść do wniosku, że za taką, jak wyżej przedstawiona, interpretacją sformułowania: „przeszli w związku z likwidacją kopalni, zakładu górniczego etc.” przemawia jego wykładnia systemowa oraz celowościowa. Określenie: „przeszli” czy raczej „przejsć” zostało bowiem użyte również w innych przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, czego przykładami mogą być art.29 i art.31 regulujące zasady przechodzenia na emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym. W obu wymienionych przypadkach sformułowanie: „mogą przejsć” wskazuje przy tym, choć bez wątplenia w innym aspekcie, na ową bezpośredniość, także w znaczeniu czasowym. Z kolei na gruncie prawa pracy określeniem: „przejscie” w analogicznym znaczeniu posługuje się art.23¹ k.p. Co trafnie podkreślił w apelacji organ rentowy, również wykładnia celowościowa sformułowania: „przeszli w związku z likwidacją kopalni, zakładu górniczego etc.” wskazuje na bezpośredniość, także czasową, owego przejścia. Omawiane przepisy dotyczą bowiem świadczenia emerytalnego przyznawanego na preferencyjnych zasadach w wieku obniżonym aż o 15 lat w stosunku do powszechnego wieku emerytalnego. Chodzi w nich więc o takie zatrudnienie przy innych pracach (niegórnicych), które stanowi bezpośrednią kontynuację pracy górniczej, a nie o każde zatrudnienie nie dłuższe niż 5 lat realizowane w dowolnym czasie po ustaniu pracy górniczej.

Odnosząc przedstawioną interpretację art.36 ust.3 pkt 4 oraz art.50c ust.2 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS do stanu faktycznego charakterystycznego dla rozpoznawanej sprawy, Sąd Apelacyjny zauważył, że podjęcie przez ubezpieczonego pierwszej niegórnicych pracy nie nastąpiło bezpośrednio po ustaniu jego zatrudnienia w kopalni, gdyż zostało rozdzielone okresem pobierania zasiłku dla bezrobotnych trwającym od 30 października 2001r. do 18 czerwca 2002r., który to okres nie mógł być z przyczyn wcześniej podanych

uwzględniany w ramach oceny uprawnień do emerytury górniczej. Co więcej, kolejny okres zatrudnienia ubezpieczonego przypadający w czasie od 28 września 2004 r. do 30 kwietnia 2005r. również nie rozpoczął się bezpośrednio po ustaniu wcześniejszego okresu zatrudnienia, lecz był od niego oddzielony kolejnym okresem pobierania zasiłku dla bezrobotnych trwającym od 10 lipca 2003r. do 9 lipca 2004r. O ile zatem można było ostatecznie dopatrzeć się istniejącego jeszcze związku pomiędzy ustaniem zatrudnienia w kopalni spowodowanym likwidacją tego zakładu a pierwszym okresem pracy niegórniczej, choć podjęcie tej pracy na pewno nie nastąpiło w wyniku „przejścia” do niej, to z całą pewnością związek taki nie istniał już w przypadku kolejnego okresu zatrudnienia, ponieważ do jego podjęcia doszło w związku z ustaniem okresu pracy niegórniczej, a następnie ustaniem okresu pobierania zasiłku dla bezrobotnych, a nie w związku z likwidacją kopalni. Sporne w rozpoznawanej sprawie okresy pracy niegórniczej ubezpieczonego nie mogły być zatem uznane za okresy pracy równorzędnej z pracą górniczą w rozumieniu omawianych przepisów (...).

*Przewodniczący: SSA Maciej Pacuda (spr.)
Sędziowie: SSA Antonina Grymel
SSA Urszula Żak*

Uwaga:

Zob. również poglądy wyrażone w wyrokach Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 6.05.2009r., sygn. III AUa 359/09, publik. Biuletyn SA Katowice 2010, nr 1, poz.10 oraz z 3.09.2009r., sygn. III AUa 1188/09, publik. Biuletyn SA Katowice 2010, nr2, poz.4

9.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 16 marca 2010r.**

III AUa 3020/09

art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227)

Art.68 ust.2 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych pozwala jedynie na przedłużenie prawa do renty rodzinnej do zakończenia ostatniego roku studiów. Przepis ten nie stanowi natomiast podstawy do przyznania prawa do tego świadczenia. Jeżeli zatem zgon rodzica nastąpił po osiągnięciu 25 lat życia przez dziecko będące na ostatnim roku studiów, nie nabywa ono prawa do renty rodzinnej.

Z uzasadnienia:

(...) Należy zauważyć, iż z brzmienia art.68 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.) wynika, że ustawodawca przewidział możliwość przedłużenia prawa do renty rodzinnej, pomimo osiągnięcia przez dziecko 25 lat. Jeśli dziecko ukończy 25 rok życia, będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, prawo do renty rodzinnej przedłuża się do zakończenia tego roku studiów. Zatem kontynuowanie nauki na ostatnim roku studiów w szkole wyższej skutkuje jedynie przedłużeniem prawa do renty rodzinnej nie stanowiąc podstawy do przyznania prawa do renty rodzinnej. Wobec powyższego należy stwierdzić, iż niezbędną przesłanką skorzystania z dobrodziejstwa art. 68

ust.2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.) oprócz kontynuacji nauki na ostatnim roku studiów w szkole wyższej jest pobieranie przez ubezpieczonego renty rodzinnej w momencie ukończenia 25 roku życia. Ubezpieczony ukończył 25 rok życia w dniu 30.08.2008 r., natomiast jego ojciec zmarł w dniu 13 października 2008 r. zatem w momencie ukończenia 25 roku życia ubezpieczony nie był osobą, której przysługiwało prawo do renty rodzinnej.

Reasumując, ukończenie 25 roku życia wyłącza możliwości nabycia prawa do renty rodzinnej, czego logicznym następstwem jest brak możliwości przedłużenia okresu prawa do renty rodzinnej, skoro ubezpieczony nie posiadał statusu osoby pobierającej świadczenie (...)

Przewodniczący: SSA Ewa Piotrowska (spr.)

Sędziowie: SSA Jolanta Ansion

SSA Maria Małek-Bujak

10.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH z dnia 6 stycznia 2010r.

III AUa 3473/09

art. 70 ust.3 ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz.1227)

Dobrowolne, stałe i regularne przyczynianie się do utrzymania jednego z rozwiedzionych małżonków przez drugiego, nie spełnia wymogu dotyczącego alimentów określonego w art.70 ust.3 ustawy z 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Przewodniczący: SSA Krystyna Merker (spr.)

Sędziowie: SSA Krystyna Budzianowska

SSA Małgorzata Woźnowska-Gallos

11.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 2 marca 2010r.

III AUa 3711/09

art. 116 § 1 ustawy z dnia 29.08.1997 roku – Ordynacja podatkowa (tekst jedn. Dz.U. z 2005 r., Nr 8, poz. 60 ze zm.) w związku z art. 31 ustawy z dnia 13.10.1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2009r., Nr 205, poz.1585) oraz art. 19 § 1 i § 4 ustawy z dnia 17.06.1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn. Dz.U. z 2005r., Nr 229, poz.1954)

Przeprowadzenie egzekucji należności pieniężnych z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne jedynie przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przy użyciu środków egzekucyjnych, do stosowania których jest uprawniony – bez formalnego wszczęcia egzekucji przez naczelnika urzędu skarbowego – nie pozwala na przyjęcie, że egzekucja została skierowana do całości majątku dłużnika, a w konsekwencji, że była ona bezskuteczna w rozumieniu art.116 §1 ustawy z 29.08.1997r. – Ordynacja podatkowa.

Przewodniczący: SSA Urszula Żak (spr.)
Sędziowie: SSA Antonina Grymel
SSA Maciej Pacuda

12.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 2 marca 2010 r.

III AUa 191/10

art. 2 ust.1 pkt 5 ustawy z dnia 30.04.2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. Nr 120, poz.1252) w związku z art.2 ust.1 pkt 29 ustawy z dnia 20.04.2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz.1001)

Rozwiązanie stosunku pracy wskutek upływu czasu na jaki umowa była zawarta nie stanowi rozwiązania „z przyczyn dotyczących zakładu pracy”, o którym mowa w art.2 ust.1 pkt 5 ustawy z 30.04.2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych. Oceny tej nie zmienia fakt, iż nastąpiła likwidacja stanowiska pracy zajmowanego przez ubezpieczonego. Okoliczność ta była bowiem jedynie powodem nienawiązania z nim przez zakład pracy kolejnej umowy o pracę na następny okres.

Przewodniczący: SSA Maciej Pacuda (spr.)
Sędziowie: SSA Antonina Grymel
SSA Urszula Żak